

polska pomoc

ZAŁOŻENIA PROCESU TWORZENIA WIELOLETNIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ NA LATA 2012-2016

WSTĘP

Projekt założeń projektu ustawy o współpracy rozwojowej nakłada na Ministra Spraw Zagranicznych obowiązek przygotowania Wieloletniego programu współpracy rozwojowej. Odpowiedni rozdział projektu założeń precyzuje kształt i sposób przygotowania projektu ww. programu:

*„Rada Ministrów co pięć lat w drodze uchwały przyjmuje przedłożony przez ministra właściwego ds. zagranicznych **Wieloletni program współpracy rozwojowej**, zwany dalej „Programem”, lub aktualizuje program z poprzedniego okresu. Program w szczególności precyzuje **cele i priorytety geograficzne i tematyczne** polskiej współpracy rozwojowej. Program może ponadto określać **zasady** współpracy rozwojowej z poszczególnymi krajami priorytetowymi lub w ramach poszczególnych sektorów. Program obejmuje okresy nie krótsze niż **pięć lat** i podlega co najmniej jednemu okresowemu przeglądowi. Minister właściwy ds. zagranicznych poddaje projekt programu pod **konsultacje społeczne** oraz uzgodnienia **międzyresortowe**”.*

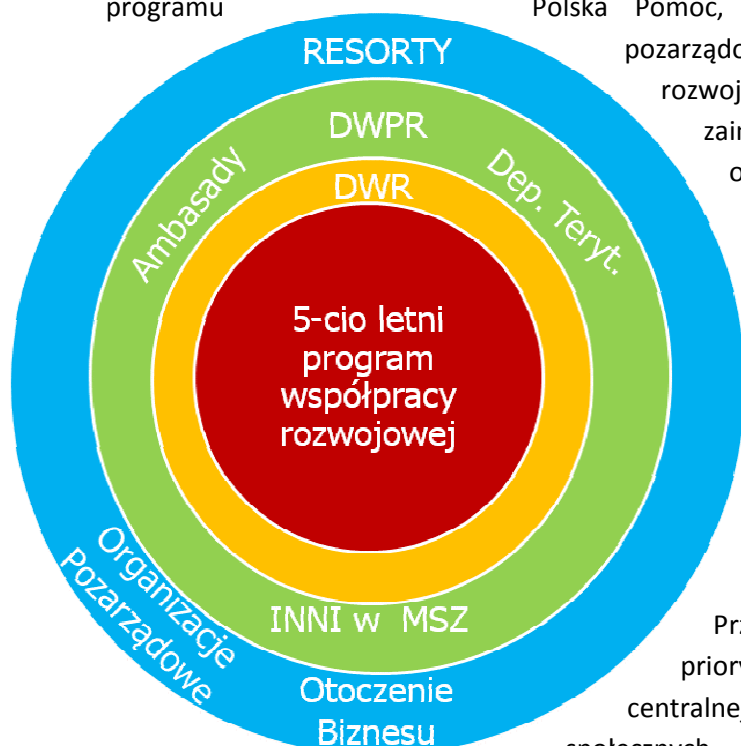
Niniejsza notatka ma na celu określenie głównych elementów procesu wypracowania Wieloletniego programu oraz zdefiniowanie podstawowych pojęć tego procesu, tak by stworzyć wspólną podstawę pojęciową dla wszystkich jego uczestników.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Wieloletni program współpracy rozwojowej – to w rozumieniu niniejszej notatki 5-letni dokument o charakterze strategiczno-programowym. Składać się będzie z dwóch części: strategicznego wstępu, w którym nakreślone zostaną cele i założenia polskiego systemu współpracy rozwojowej, jej miejsce w polityce zagranicznej państwa oraz uczestnicy tego systemu. Druga część dokumentu poświęcona będzie określeniu pięcioletnich celów i priorytetów rozwojowych – zarówno tematycznych jak i geograficznych, a także opisowi narzędzi, za pomocą których współpraca rozwojowa będzie realizowana.

Proces przygotowania wieloletniego programu współpracy rozwojowej – to rozpisany na pół roku ciąg działań realizowanych przez poszczególnych uczestników procesu mający na celu przedłożenie przez Ministra Spraw Zagranicznych pod obrady Rady Ministrów projektu 5-letniego programu współpracy rozwojowej na lata 2012-2016. Proces będzie prowadzony przez Departament Współpracy Rozwojowej MSZ, lecz został zaprojektowany w sposób zapewniający możliwie pełny udział interesariuszy na każdym etapie jego realizacji.

Uczestnicy procesu – obok Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ, odpowiedzialnego za przygotowanie projektu dokumentu w procesie uczestniczyć będzie Departament Wdrażania Programów Rozwojowych oraz właściwe tematycznie i geograficznie Departamenty MSZ, instytucje administracji centralnej i samorządowej (podmioty realizujące projekty finansowane ze środków programu

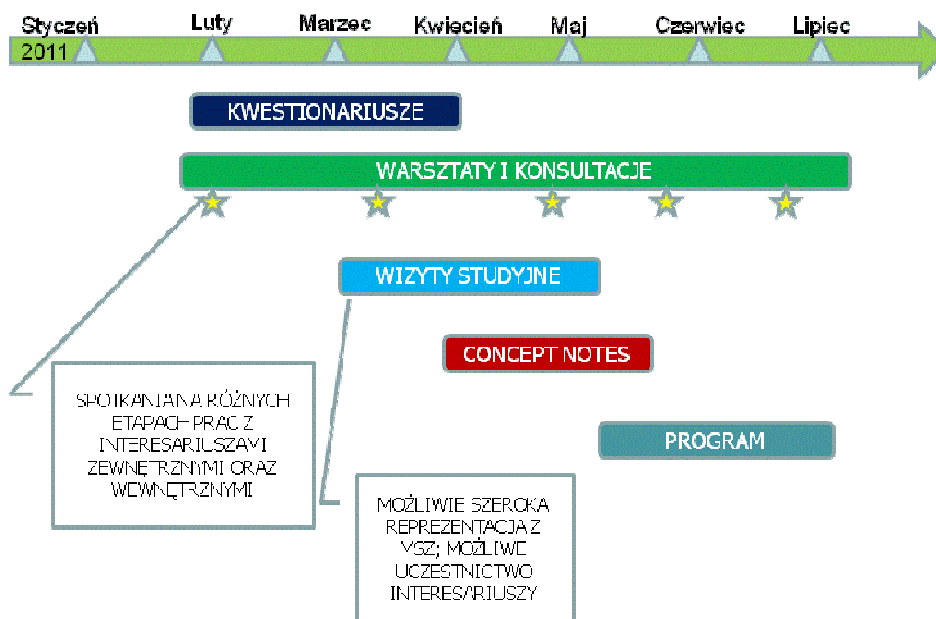
Polska Pomoc, jak i ze środków własnych), organizacje pozarządowe działające w obszarze współpracy rozwojowej, środowiska akademickie, media zainteresowane tematyką współpracy rozwojowej, organizacje eksperckie, organizacje otoczenia biznesu, oraz osoby indywidualne zaangażowane w polski lub międzynarodowy system współpracy rozwojowej i/lub pomocy humanitarnej. Dodatkowo we wsparcie merytoryczne i logistyczne na różnych etapach zostaną włączone placówki dyplomatyczne (m.in. w przygotowanie odpowiedzi do kwestionariuszy, przy organizacji wizyt studyjnych oraz w procesie konsultacji zagranicznych interesariuszy). Przewidziany jest także udział państw priorytetowych, tak na poziomie administracji centralnej i/lub regionalnej, jak i na poziomie partnerów społecznych.

Wieloletni program współpracy rozwojowej powinien starać się opisać całość polityki rozwojowej prowadzonej ze środków publicznych. Równoległe do prac prowadzonych w MSZ, Instytut Globalnej Odpowiedzialności (IGO) – organizacja członkowska Grupy Zagranica – realizować będzie projekt zewnętrzny, zatytułowany „Opracowanie projektów czterech dokumentów strategicznych polskiej pomocy rozwojowej”, finansowany ze środków Fundacji im. Stefana Batorego. Jego cele i program działań wpisują się w proces tworzenia przez MSZ Wieloletniego programu współpracy rozwojowej. Realizacja tego projektu będzie wsparciem procesu konsultacji społecznych organizowanych przez MSZ, co przyczyni się do wzmocnienia dialogu MSZ z partnerami społecznymi.

PROCES I HARMONOGRAM PRAC

Harmonogram prac rozpisany został na 7 miesięcy. Pierwszy etap stanowią konsultacje z interesariuszami na temat procesu tworzenia planu 5-letniego. Kolejne etapy obejmować będą przygotowanie kwestionariuszy, odbycie wizyt studyjnych oraz przygotowanie fiszek (*concept notes*). Prace zakończy przygotowanie projektu Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2012-2016.

Każdy z etapów rozpocznie i zakończy spotkanie, którego podstawowym celem będzie zapewnienie odpowiedniego przepływu informacji pomiędzy interesariuszami. Ponadto w trakcie prowadzenia prac nad kolejnymi etapami przewidziano możliwość organizacji warsztatów oraz konferencji z zewnętrznym partnerem zapewniające inkluzywność refleksji oraz wsparcie eksperckie dla prac prowadzonych przez MSZ.

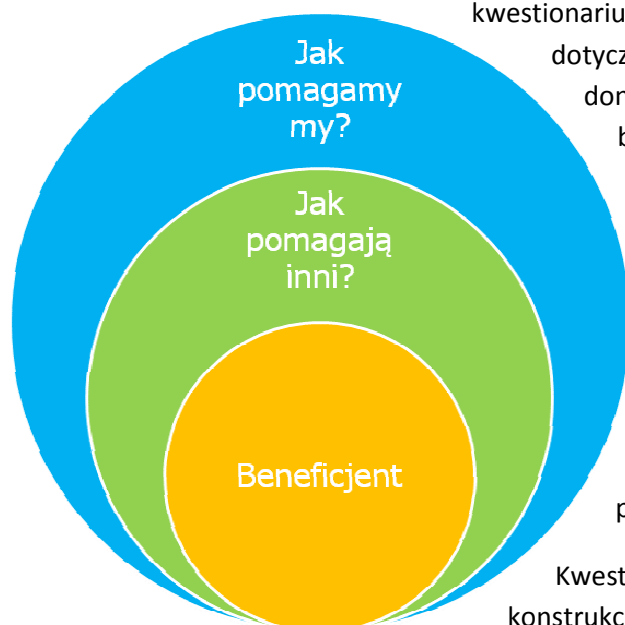

KWESTIONARIUSZ

DWR planuje przygotowanie kwestionariuszy terytorialnych (dot. np. Afryki), tematycznych (dot. np. samorządu terytorialnego) oraz kwestionariuszy dotyczących pomocy humanitarnej i Polskiego Funduszu Demokratycznego.

Kwestionariusze mają umożliwić zgromadzenie aktualnych informacji dotyczących danego zagadnienia oraz opisanie dotychczasowego zaangażowania Polski na danym obszarze geograficznym lub tematycznym. Pytania dotyczyć będą trzech obszarów.

W przypadku kwestionariuszy terytorialnych pierwszy poziom refleksji dotyczyć będzie sytuacji gospodarczej, społecznej i politycznej oraz miejsca danego regionu w polskiej polityce zagranicznej. Pozwoli na analizę strategii rozwoju kraju partnerskiego i stanu jej wdrażania. Następnie

kwestionariusz będzie się starał usystematyzować wiedzę dotyczącą zaangażowania innych (kluczowych) donatorów w kraju partnerskim. Ostatni poziom będzie natomiast próbą syntetycznego przedstawienia dotychczasowej pomocy udzielanej przez Polskę zarówno w ramach programu Polska Pomoc, jak i przez narzędzia pomocy wielostronnej oraz zaangażowania polskich podmiotów finansowanych z innych źródeł. Będzie również przyczynkiem do wyciągnięcia wniosków z dotychczasowych doświadczeń płynących z kilku lat realizacji polityki rozwojowej.

Kwestionariusze tematyczne będą miały analogiczną konstrukcję, przy czym pierwszy poziom refleksji dotyczyć

będzie definicji przedmiotu analizy oraz opisu obecnych trendów udzielania np. pomocy humanitarnej lub wspierania procesów demokratycznych.

Wypełnione kwestionariusze będą przedmiotem konsultacji społecznych lub podstawą do pogłębionej dyskusji z interesariuszami. Będą stanowić także pomoc przy planowanych wizytach studyjnych ułatwiając wybór obszarów oraz tematów, o których warto rozmawiać z wybranymi krajami partnerskimi (państwami priorytetowymi).

Celem kwestionariuszy jest zatem opis stanu wiedzy na dany temat. Nie mają przesądzać o kształcie lub priorytetach pomocy, które zostaną ostatecznie zaproponowane w projekcie wieloletniego programu współpracy rozwojowej.

WIZYTY STUDYJNE

MSZ planuje zorganizowanie kilku wizyt studyjnych w wybranych państwach. Liczba i charakter wizyt zależą od możliwości finansowych resortu i dostępności ekspertów zaangażowanych w przygotowanie Wieloletniego programu; mogą być także powiązane z wizytami urzędników wysokiego szczebla. Celem bezpośrednim wizyt będzie weryfikacja stanu wiedzy zgromadzonej przy pomocy kwestionariusza w zetknięciu z interesariuszami w kraju partnerskim. Powinny obejmować spotkania z administracją centralną, lokalną (samorządową), niezależnymi analitykami, organizacjami pozarządowymi, *think-tankami*, oraz głównymi donatorami – systemem NZ, Delegacjami UE, Państwami Członkowskimi UE (przedstawicielami agencji pomocowych) i większymi donatorami z państw trzecich (USAID, etc.).

Rozmowy te pozwolą na ocenę stanu wdrażania programów reform oraz ocenę rzeczywistych potrzeb beneficjentów końcowych. Pozwolą również na określenie potencjalnych obszarów wsparcia, które wskazane zostaną jako priorytetowe przez beneficjentów końcowych oraz w których Polska ma szansę uzyskać przewagę komparatywną.

FISZKI

Fiszki (*concept notes*) zaplanowane są jako mniej więcej czterostronicowa notatka stanowiąca propozycję zaangażowania polskiego systemu współpracy rozwojowej na danym obszarze w średniookresowym – pięcioletnim horyzoncie czasowym. Dokument podlegał będzie pełnym konsultacjom społecznym na poziomie wszystkich interesariuszy (w tym krajów partnerskich) i stanowić będzie podstawę do przygotowania wieloletniego programu współpracy rozwojowej.

Możliwe jest przygotowanie większej liczby *concept note* niż kwestionariuszy. Fiszki będą narzędziem do prowadzenia dyskusji z różnymi interesariuszami.

Fiszki będą zawierały następujące elementy wspólne:

1. Główne cele programu Polskiej pomocy na danym obszarze geograficznym (lub tematycznym) na okres obowiązywania wieloletniego programu.
2. Wyzwania i problemy (które mogą utrudnić osiągnięcie tych celów).
3. W jaki sposób Polska może starać się odpowiedzieć na te wyzwania (lepszą koordynacją, większą szczegółowość celów itd.).
4. Jakie priorytety Polska zamierza wdrażać przez najbliższe lata.

MISJA I WIZJA

Na podstawie dyskusji powstaną założenia strategiczne do 5-letniego programu wskazujące zasadnicze kierunki, w których powinna rozwijać się polska polityka rozwojowa, określające jej miejsce w polityce zagranicznej RP, a także pokazujące wzajemne uzupełnianie się pomocy dwustronnej i wielostronnej.

5-LETNI PROGRAM WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ

Wynikiem poprzednich etapów będzie zbudowanie konsensusu wobec celów i priorytetów realizowanych przez polski system współpracy rozwojowej. Zebrane w ten sposób informacje posłużą do zredagowania projektu pięcioletniego programu. Na tym, etapie prac MSZ powinno mieć pełnię informacji potrzebnych do zaplanowania wydatkowania środków programu Polska Pomoc w latach 2012-2016.

W wyniku prac nad misją oraz wizją polskiego systemu współpracy rozwojowej powstanie pierwsza część dokumentu – podstawy strategiczne, które określą główne obowiązujące w tym okresie cele polskiego systemu współpracy rozwojowej oraz miejsce polityki rozwojowej w polityce zagranicznej państwa. Druga część programu stanowić będzie opis priorytetów geograficznych i tematycznych, które MSZ będzie starał się wdrażać w perspektywie średnio-okresowej. Opisany zostanie ponadto zestaw podstawowych instrumentów prawnych oraz finansowych, wynikający z projektu założeń projektu ustawy, przy pomocy których będą wdrażane projekty pomocowe w latach 2012-2016.

KOMUNIKACJA

Podstawowym narzędziem komunikacji będzie odpowiednia zakładka „Program Wieloletni” na stronie www.polskapomoc.gov.pl. Poprzez tę stronę prowadzone będą konsultacje społeczne. Jednocześnie po zakończeniu każdego etapu procesu MSZ planuje organizację spotkań podsumowujących, podczas których możliwe będzie zaprezentowanie stanu zaawansowania prac, dyskusja nad dotychczasowymi wynikami i kolejnymi krokami oraz wprowadzanie niezbędnych zmian.